

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részére évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2. sz., reklamatiók, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtítkár-hoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögon Rácz Mihály egyll. pénztárnokhoz Kolozsvár, Bocskay-tér intézendők

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négysz. cm.) 20 k., féloldal 10 k., negyed oldal 5 korona. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10% -al, egész éves hirdetőknél 15% -al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. — Apróhirdetés szavonként 5 fillér. — Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny“) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A KEZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Dr. Ványolós Miklós.**

A méhészet terjesztése, egyesítés, tisztogató, spekulatív etetés.

(Április a méhesben.)

A méhe zsong. Darú krugat az égen; s felhősátra napnyugatnak úgy ég, mint lelkem tüze csendes estéken; mikor beszél a hallgató vidék: a természet ébredéséről, mely illatot lehellő ajkával csókol homlokot; beszél a csalogány dalával, mely szívembe lopja énekét; beszél a méhészet nagy jövőjéről, midőn nemzetgazdasági kulturánknak ezen még mindig elhanyagolt ága felvirágozik.

Ország részünknel a méhtenyésztésre alkalmasabb helyet a kerek földön nem találhatunk. Az „Erdélyrészi Méhész-Egyesület“ pedig három évtizedes tradícióihoz hiven, az ország legexponáltabb részében, *valóságos magyar nemzeti*

kulturmissziót teljesít, midőn agilis tisztikarának vezetése mellett fáradhatatlanul küzd azért, hogy az okszerű méhtenyésztés a nép minél szélesebb rétegeiben elterjedjen; *hogy idegenbe vándorolni véreink* figyelmét a méhekre terelje!

Előre hát, szeretett méhésztársak! Fogjunk össze és mindnyájan, kinek miként adák az istenek, támogassuk a hivatásának magaslatán álló egyesületet.

Elvégre is fogyunk! Vérünk helyébe jön az idegen, pedig ma már az okszerűen üzött méhtenyésztés számottevő jövedelmet biztosít, mely mellett némi keresettel itthon, az édes hazában is jól meglehetne élni! Ezeket értesseitek meg szeretett méhésztársaim a néppel S ha egy magyart a hazának megtudtak menteni, nem lehet akkora bűnötök, mit a magyarok Istene meg ne bocsátana!

E téren sokat lehetne elérni, ha 1—2 méhcsaládot méltányos árban átengednénk azoknak, akikben a méhészet iránt hajlandóságot látunk.

Vidéki méhészkörök alapításával, a nemes versenyt, szeretetet igyekvénk fentartani. Egyesületünk örömmel nyújt tanácsokat a kezdethez és keblére öleli bármelyik csatlakozó méhészkört! Itt van az ország legkitünőbb erőitől támogatott szaklapunk, melyben alkalmunk és terünk volna ügyeink megvitatására, tapasztalataink, ismereteink közreadására, egymás tanítgatására.

A kivándorlásra hajlókat néhány év múlva lekötné a gyarapodó méhészet, a földecske, a vagyon.

Ha fel tudnám gyujtani szívetekben a fajszeretet lobogó és soha-soha el nem alvó tüzét, óh összefogva milyen dicső, milyen magasztos munkát végeznénk!

Ime, a tavaszi vasárnapokon az ilyen áldásos tevékenységre milyen alkalom kínálkozik. Néhány szegény embert méhesünkben összegyűjtünk koronkint és szép sorrendben bemutatjuk a méhészsész tavaszi teendőit: tisztogatást, etetést, felsegítést, egyesítést, vizsgálatot (közben: herelépet, munkáslépet, anyabölcsőt, munkást, herét, anyát, petét, álcát, fiasítást), a penészes, vén lépek helyes kimetszését,

viaszolvasztást, műlépöntést, préselést, mézelszedést, pörgetést, lépkénevezést stb. stb. Közben ismertetnők a kaptárok, kasok alkotórészeit, majd a rajbefogást, a rablást, annak meggátlását, a vérhast stb. előforduló méhbetegségeket.

Ami pedig a mi teendőinket illeti, azok bizony megso-
kasodtak. A tisztulás már mindenütt megtörtént; a hulla-
dékok hetenkinti kiseprése elmaradhatatlan teendőnk legyen,
mert a fenéken felhalmozódó piszok nem csak a molyálcák-
nak, hanem a méhtetű (braula) bábjainak is melegágyat
nyújt. Ne feledjük, *hogy a braula ellen a legbiztosabb véde-
kezés a tisztaság!**

A gyöngö és mézszegény családok még áprilisban ete-
tésre szorulnak. Etetgessük, nehogy egy szép napon elhalva
találjuk. Élelmük most már 2 rész tiszta méz és 1 rész lan-
gyos víz is lehet, melyet főhordásig beszüntetni nem is sza-
bad, hogy kellően felerősödjenek. Csak arra vigyázzunk,
hogy az etetés esténként és fokozódó adagokban történjék.

A népes családokat ne bolygassuk, ne etessük.

A gyöngéket pedig most, jó előre egyesítsük, mert sok-
kal több öröme lesz a méhésznek egy erősben, mint 10
gyöngében, különben rablás törhet ki.

Az egyesítés úgy történik, hogy az egyesítendő csalá-
dokat a megelőző napon átvizsgáljuk, a mézkészletet el-
szedjük és azon családokhoz adjuk, amelynek legszebb és
legjobban petéző anyja van. A vén anyákat elszedjük és
egynek kivételével megsemmisítjük. Ezt az egyet tartalékba
helyezzük. A kiszedett mézes kereteket az anyás családhoz,
a felső sorba rakjuk át — méh nélkül — és az anyás nép
fiasítását alája. A következő napon, alkonyat felé az egye-
sítendő árva családoknak 1—2 kanálnyi mézet adván, an-
nak felhordása után nyomban, a fiasításos kereteket néppel
együtt, átrakjuk az anyás családhoz, vigyázzván arra, hogy
a méhek nagyon fel ne zúdaljanak és az összes fiasítás zárt
sorban, egymás mellé kerüljön. A fiasítás után pedig egy,
őreg mézes keretet teszünk.

* A méhtetű álcái a fejlődés első stádiumát az anyaállat ivarszervében
élik át, mely mint bábokat hullatja a kaptár aljára.

Három nap múlva a családot átvizsgáljuk s ha az anyát sértetlenül találjuk (ami bizonyos), a tartalékban lévőket megsemmisítjük, különben anyakalitikában adjuk a családnak, honnan 48 óra múlva bocsássuk ki. (Az anyásításnak többféle módja van, melyet annak idején ismertetek.)

Ami pedig a spekulatív etetést illeti, arra csak azt mondom: kockázatos dolog, mellyel mindent veszíthet vagy sokat nyerhet a méhész. A „mindent“ pedig a sokért nem tanácsos kockára tenni. Csak azt ajánlom, ahol korai repérére vagy mesterséges legelőre van kilátás, mely ha nem is sikerül, az akác és mezei virágok még reményt nyújtanak. *Hanem aztán, mint a gyöngye és mézszegény családoknál, úgy itt is április közepétől főhordásig (mintegy 6 hétig) szakadatlanul etessünk, hogyha győzzük!*

Donáth Aladár, méh. szaktanár.

Az elmélet és a gyakorlat szerepe a méhészetben.

— Irta: Takács Gyula. —

(Folytatás és vége.)

Egyik előzőleg már elméletileg, de sajnos csakis elméletileg igen képzett méhész ismerősöm méhcsaládokat vett. A gyakorlati bánásmód megfigyeléseit nem igen tartotta szükségesnek.

A legközelebbi tavasszal kijött az első raj. Elméleti tudása alapján sejtette, hogy rajokat kell majd kapnia. Tisztában is volt azok szükségességével, fontosságával és méhészetére való jelentőségével. De gyakorlati ismeretek hiányában nem tudta még csak megközelítőleg sem felismerni a rajkivonulás időpontját. Nem fordított tehát reája kellő időszakban megfelelő figyelmet.

Talán észre sem vette volna, pedig szívszorongva várta, ha szomszédja nem figyelmezteti az egyik cseresznyefájára átrepült és letelepedett méh-csomóra, hogy kivonult a raj.

Pedig jó ideje kint heverésztek már a méhek a kijáró előtt csomóban csüngve. Az elmélet és előírás szerint várható volt a raj. Várta is néhány napig, figyelte őket. A raj azonban csak nem jött. Így megunta a várakozást. Nem fordított tovább rájuk figyelmet. El is múlt azóta ismét egynéhány nap.

S íme most váratlanul itt a raj. Köszönet érte a jó szomszédnak, hogy a legelső raja nem más valakit gazdagít.

Észrevette ugyan azt is, hogy egy pár órával előbb a szóbanforgó családnál sajátságos sürgés-forgás mutatkozott, de hát nem értette meg annak a jelentőségét.

Node nem baj. Megtörténik a raj elszökése a tapasztaltabbakkal is — vigasztalja magát könyvei alapján ismerősöm.

Fődolog, hogy megvan a raj. Ott csüng a fán. Be kellett tehát fognia.

Előírás szerint, mert megfelelő ágon csüng, be kell rázni az alája tartott kasba. Jó hosszú ideig tartó, szertartásos előkészületek után ez is megtörténik. A csomó egy része igen a kas mellé esett, az ágon is maradt vissza egy parányi csomó, de annak túlnyomó része a kasba hullott.

Egyik oldalát feltámasztva, a kast leborítja a földre. Nagy a nyüzsgés, forgás körülötte. A kintlevők mennek befelé, gondolja emberünk és nyugodtan megy haza. Majd visszajön értük később.

Át is megy úgy két óra múlva, hogy amint azt nékem mesélte, hazavigye a rajt. Meglepődve veszi észre, hogy a kasban egy szál méh sincs, újra fent vannak valamennyien a fán.

Mi történhetne más. Újabb befogás következik. Szerencse, hogy ez sikerül.

Az eredmény tehát meg volt, de kétszeres volt a munka a részleges, a csak elméleti képzettség miatt.

Nem tudta ugyanis megítélni, hogy a beütésnél a kasba esett-e az anya vagy sem?

Az azonban még megjárja, ha csak ilyenfajta bajjal, ha csak munkatöbblettel jár az egyoldalú képzettség és nem hoz magával egyéb veszedelmet, vagy éppen anyagi veszteséget is!

Hiszen előfordulhat az is, hogy amikor a fel nem ismert és helytelenül megítélt sürgés-forgásban, mint a méhecskék tulszorgalmasnak mutatkozó munkájában, a tapasztalatlan méhésztárs boldogan gyönyörködik, a rablás veszedelmének fel nem ismerése miatt az egész méhese tönkre mehet.

Örökre emlékemben marad a szóban forgó méhészs ismerősöm állapota megvásárolt méhcsaládjainak megérkezése után. Bár el akarta titkolni a nagy kudarcot, mert sorsom véletlenül abban az időben hozzá vitt, ez többé nem volt módjában. Utasításszerűleg „rendbe akarta“ méheit hozni. Amint ezt utólag mondotta.

Égett a vágytól, hogy elméleti ismereteit a gyakorlatban alkalmazhassa.

Előzőleg bizony csak elméletileg tanulmányozta a méhekkal való bánásmódot. A gyakorlati kezelést nagyritkán éppen csak úgy látta, de akkor sem igen fordított sok gondot reá. Elméletileg jól ismerte, hogy mit kell tennie, azt hitte, hogy a teendőket megfelelően végre is tudja hajtani.

Elszámította magát.

Az ablakot még csak kivette valahogy, sőt az első keretet is, de gyakorlatlanságával, ügyetlen bánásmódjával úgy felbőszítette a méheket, hogy azok nekizúdultak. Mit volt egyebet tennie, sietve visszarakta a keretet, az ablakot. Egy csomó méhet össze is nyomott.

S az első kezelési kísérletből, mint valami ütközetből, amiként ezt feldagadt ábrázatán és kezein láthattam, alaposan megszurkálva került ki.

Jó, hogy örökre el nem vesztette a kedvét a méhész-

kedéstől. Igaz ugyan, hogy egy ideig tartózkodott is a beavatkozástól és alaposan megnőtt a szemében a picinyke méhfulánk tekintélye.

De több hasonló esetet tudnék felhozni a pusztá elméleti tudás elégtelenségének bizonyítására. Hosszabb méhészeti gyakorlatom, megfigyeléseim és a méhésztársaim kezelési eljárása iránt való érdeklődésem sok érdekes megfigyeléssel gyarapította ismereteimet.

De elégedjünk meg az e'mondottakkal. Nézzük inkább a csak gyakorlati ismeretekkel bíró méhész példáját.

Bizony ő is sok kellemetlenségnek, bajnak és veszteségnek van kitéve.

Főhibája, hogy nem tud a méhesében előforduló rendellenességeknek idejében nyomára jutni és így, de elméleti ismeretei hiányában sem, nem tudja azt megfelelően orvosolni.

Álanyaság, anyátlanság, vérhas. Hallott már róluk. Bár sokszor már későn, de fel is ismeri talán őket. De idejében és megfelelően segíteni nem tud rajtuk.

Elpusztul a család. Csak gyöngö vigasztalás az, amibe méhésztársunk végre is belenyugszik, hogy nem volt életképes a család.

A sejtközfal alkalmazásával, a családok kiegyenlítésével, a gyenge családok felsegítésével, a méhcsaládok annak idejére való felerősítésével, az egyesítéssel, a megosztással nem sokat törődik. Megfelelő elméleti ismeret hiányában azoknak előnyeit nem ismeri és így azok eredményei el is vesznek az ő számára.

Így természetesen még a legjobb esetben is az elért mézhozam tekintetében alaposan hátramarad a mögött a méhész mögött, aki megfelelő gyakorlati ismeretek mellett elegendő elméleti képzettséggel is bír arra, hogy nemcsak méheit tudja helyesen kezelni, hanem azok életviszonyait is céljának megfelelőleg tudja irányítani.

Az előbbiekből minden kétséget kizárólag megállapíthatjuk, hogy úgy az elméleti, mint a gyakorlati tudás egymagában olyan, mint a csak szemekkel vagy a csak kezek-

kel biró ember. Hiába lát valamit, ha nem bírja megfogni, amit kíván, vagy hiába tudna fogni, ha nem látja, hogy mit kellene megfognia.

A gyakorlati és elméleti tudásnak karöltve, egymást támogatva kell haladnia, hogy megfelelő, hogy kielégítő eredményeket érhessünk el.

Következés, hogy egyformán törekedjünk elsajátítani a méhészkedés terén is úgy a szükséges gyakorlati, mint a szükséges elméleti ismereteket is.

Fejlesszük egyformán mindkét rendbeli képességeinket, hogy gazdálkodásunk eredményével meg lehessünk elégedve.

Használjuk fel a méhek külső munkálkodásának időszakát, a tavaszt, a nyarat, az őszt, mint az erre legkedvezőbb időt, hogy tapasztaltabb méhésztársainkat felkeressük és méhesében kérjük ki útmutatásaikat, amelyeket ott mindjárt esetleg gyakorlatilag is bemutathatnak.

Jegyezzük jól meg a kapott tanácsokat. Figyeljük meg különösen azt a módot, ahogy ezek a tapasztaltabb méhésztársaink méheikkel bánnak. Tanulmányozzuk kezelési eljárásaikat.

Vegyünk részt, amikor csak tehetjük, a méhészeti egyesületek előadásain, vándorgyűlésein. Látogassuk a méhészeti kiállításokat.

Mindenkor és mindenütt figyeljünk nyílt szemmel és éles ésszel mindenre. Jegyezzük meg magunknak a látottakat és hallottakat. Használjuk azután fel saját előnyünkre mindazt, amit csak jónak és célszerűnek tapasztaltunk.

Legyen működésünkben irányadó, mert csak az vezet biztosan célhoz, az az elv, hogy elméleti ismeret gyakorlati ismeret nélkül vagy fordítva, gyakorlati tudás elméleti tudás nélkül csak annyit ér, mint a legfenségesebb terv végrehajtás nélkül, vagy mint a legügyesebb emberi kéz az azt irányító ész és értelem nélkül.

— Még egyet! — Egyesülésben az erő. — Erősítsük tehát méhészegyesületünket, tömörüljünk kivétel nélkül zászlaja alá, hogy így anyagi és erkölcsi erejében növelve módot és alkalmat adjunk arra, hogy szélesebb látókörével

a méhész-gazdaság terén eszközölt újabb és újabb elméleti és gyakorlati megfigyeléseket, ismereteket összegyűjthesse, kísérleteivel azokat igazolva vagy módosítva tagjaira nézve hasznosítsa és eredményesen közreműködhessék abban, hogy megfelelőleg és egyetértőleg irányíthassuk méheink életkörülményeinek kedvező alakulását is.

Országgrészünk 1912-ik évi méhtenyésztése.

— Irta: **Donáth Aladár**, méhészeti szaktanító. —

(Folytatás és vége,)

6. *Országgrészünkben júniusra* esik a rajzás és főhordás, mely némileg kedvezőbb, sőt sok helyen: Kolozsvár, Ósinka, Nagyszeben. Szilágycseh, Kiskaján, Torda stb. vidékén közepesnek is mondható volt. Esős napok voltak: 8, 12, 13, 21 és 22. Derüs napok: 1, 2, 6, 16, 24, 25 és 29.

Sulynövekedés volt: a Donáth kaptárban 26 kg., az országosban 18 kg. 610 gr. Középhőmérséklet $+ 26$ C fok.

7. *Julius* eltért szokásos száraz jellegétől, mennyiben csapadékot bőséggel hozott. Így: 2, 4, 5, 12, 20—22-ik napjain, melyek a nektárképződésre is alkalmasak voltak, csakhogy: „Lekaszálták már a rétet, nem hagytak rajt' virágot.“ Emberi csالhatatlanság nincs! Tévedés pedig annyi van! . . .

Mégis, a méhek viselkedésének, természetének tanulmányozásába mélyedve, aggodalommal néztem az ősz elé. A 3—11, 14, 16, 19 és 25-iki szélcsendes napok, közbe-közbe permetező esők, napkisütések, itt-ott a rajzásra is kedveztek, de ott, ahol az akácvirág, mint mondám elveszett, ott minden elveszett! Nemcsak tengődtek a méhek és néhol stagnált, vagy éppen kihordásra került a fiasítás, hanem nyár felé is etettek (még nagyobb mértékben az Alföldön!) vagy pedig éhrajokat fogtak. Szomorú nóta, de még

hátra az igazi keserve. A hordás apadóban. A D. kaptár 3 kg. 810 gr., az orsz. 2 kg. 100 gr. súlynövekedést, a D. kaptár 1 kg. 640 gr., az orsz. 1 kg. 40 gr. súlypadást mutatott e hó végén.

8. *És jött augusztus*; pedig kevés méhésznek volt „gusztusa“ hozzá. Csapadékot hozott bővön. Utódjának is juttatott belőle. 6-án, 8-án, 12-én, 15-én, 28—30-án csak a kolozsvári kongresszus látogatóinak ijesztgetésével tanítgatta az utódot arra, hogy hogy hogyan kell „esni“. Közben pedig derüvel-borúval sétálgatott közöttünk, akár csak a kitessekelt nagy úr. Az apadást és növekedést pedig veszedelmes arányokban igyekezett összehozni.

9. *Szeptemberrel* röviden végezhetünk, mesterségét becsülettel kitanulta, esett. Ázott, víz alá került a rét és mező. Megkezdődött az állandó fogyasztás és felhangzott a vészkiáltás: „Éhen vesznek méheink!“ És a kiáltás eljutott a kormány füléhez, mely 5000 q adómentes cukor engedélyezésével sietett a nemzeti vagyon megmentésére. Sokan, igen sokan vették igénybe, de sajnos, megkésve! Még sajnosabb lenne, ha igaz a hír, sokan spekuláció szempontjából is! . . .

10. *Október* jelen. Őszi köd borong. Pihenni tért a nap és ágya fölött vérrózsák nyítanak. Zizegve hull a lomb, a nyáj sem legel, csak itt-ott szól kolomp. A méhes is csendes. A téli készlet rohamosan fog. Aggódva kérdik a méhészek: vajjon mit érnek méheink?! . . . Csak azok nem bústak, akik nem pörgettek, vagy félretették az elszedett mézes kereteket. Visszaadták! Azok pedig, akik kapzsi módon elrabolták és eladták, keserves pénzen vásárolták vissza; sőt olyanok is akadtak, akik most fordultak a denaturált cukorhoz. Isten irgalmazzon nekik!

11. *És aztán eljött november!* El, az átkos tétlenségre kárhóztató időszak kezdete és bústak a magyar „hona állapotján“. Csak „Erdély felé mutat egy halovány csillag, Hol a bércek fején hókorona csillog“. Csak szivünkben élt még a reménybimbó, hogy a következő tavaszon újból fog nyitani és édes nektárral fogja kárpótolni veszteségünket . . . Mert veszteségünk jelentékeny. (A nagy dobnak regéje csak

rege! Beszélhetsz hát te, élet örege!) Elhullásról, vérhasról szólt a krónika novemberben is?!

12. *December* szilveszterének deresedő szakállából a honi tudósítást is kihagytuk. Elmúlt. Nyugodjék békével! Rossz esztendő volt.

Végrendeletét kerületem 1912. évi statisztikai adatai szerint a következőkben közlöm:

Általában a méhállomány némileg emelkedett: Kolozs és Szeben vármegyékben. Csökkent: Fogaras, Szilágy, Szolnokdoboka, Tordaaranyos, Alsófehér és Hunyad vármegyékben. Minket legközelebből érdeklő Kolozsvármegyében betelepített: 5536 kaptár, 6559 kas, összesen: 12095 méhcsalád. Termeltetett: 438·50 q méz 43850 kor., 8861·90 kg viasz, 26888·10 kor., összesen: 70.738·10 korona értékben.

A hordás jó volt: 12, közepes: 53, gyöngy: 159 községben. Van a vármegyében 3102 méhész, melyből a méhcsaládokat lekénezi 807 egyén. (Megérdemelnék, hogy őket!) Legyen világosság! Vegyük fel a küzdelmet mindnyájan e barbár szokás kiküszöbölésére! — A költésrothadás — ha az adatokban nem kételkedhetünk — fellépett 14 községben; az egész kerületben pedig 95-ben!

Az egész kerület 1912. évi méztermelése volt: 1822·69 q, 182.269 korona, viasztermelése: 32720·23 kg, 83093·52 korona, mindössze: 265.362·52 korona értékű, mely a múlt évihez viszonyítva jelentékeny hanyatlást jelent.

De van hitünk és van karjainkban erő, hogy a jövődőlert dolgozni tudjunk. Előre hát! Hiszen a méhtenyésztés fejlesztésénél is nemzeti jólétünket munkáljnk! Az igazi méhészt egy-két rossz év nem csüggesztheti el. Csak tovább, tovább! Reménnyel és bizva-bizva zengjétek a dalt:

„Isten áldd meg a magyart!”

A felsőcsernátoni méhészkör beszámolója

Igen tisztelt vendégek!

Tisztelt közgyűlés!

Engedjék meg, hogy gazdakörünk évi rendes közgyűlésén a gazdakör kebelében kialakuló és mintegy annak szárnyai alatt működő kis testületről a felsőcsernátoni méhészkörről, annak multjáról és különösen jövőbeli tervéről programjáról beszámoljak.

A méhészkör multjáról, nem sokat mondhatnék, mert még ugyszólván a kezdet kezdetén áll, de annál többet a jövőjéről.

A székelyföldi miniszteri kirendeltség ezelőtt 4 évvel (1909) községünkben egy hónapos kaptár és méhészeti eszközkészítő tanfolyamot rendezett E tanfolyamtól veszi kezdetét méhtenyésztésünk fellendülése s tulajdonképpen itt kezdődött a kaptáros méhészkedés.

E tanfolyam tartalma alatt esténként a tanfolyam vezetésével megbizott Györgybiró Géza szentkatolnai lakos huszéves méhész a méhészkedés gyakorlati ismereteit feltárta az érdeklődők előtt s azóta is nem egyszer látogatta meg méhészzel foglalkozó községi lakossainkat és gyakorlat utján szerzett méhészeti tapasztalatait megismételte.

A tanfolyam befejezése után 1909 tavaszán meglevén a sok méhlovakás, több kezdő méhész vásárolt a szomszéd községekből méhtörzseket s így szaporította a méhészkedők számát, úgy hogy az 1909. év tavaszán községünkben 8—10 méhésznél lévő 15—18 méhcsalád száma 1910-re szaporodva hirdette méhészetünk fejlődését s ugyanekkorra már a méhészzel foglalkozók száma is megkétszereződött.

Az 1911-ik évben már 150 méhcsaládra emelkedett a körülbelül 30-at kitevő méhészkedők méhtörzseinek száma a mult évben ellenben a méhészetre is nagy befolyással bíró abnormális esztendő ca 120-ra szállította le az életképes méhtörzsek számát

Méhészkörünk tulajdonképpeni megalakulása 1910. év őszére esik, amidőn a szomszéd Alsócsernáton, Márkosfalva, Dálnok, Albis községekből is néhány méhész belépett sorainkba azon célból, hogy a kaptárkészítő tanfolyam alkalmával a székelyföldi miniszteri kirendeltségtől kapott 1 drb. pergető, 1 drb. mülépprés és viaszolvasztó használatához jussanak. Mivel hogy a nevezett gé-

pek használata a távolság és az egyidőben való használathoz méhészkezdők miatt nehézségekbe ütközött egy év eltelte után a szomszéd község méhészkezdői méhészkezdésükbe nem léptek be.

Ujabbán Dálnok község jegyzője is hasonlóan a miénkhez méhészkezdést akar szervezni s ha minden háromszéki méhész megértene a jelen kor hívó szavát s legalább 3—4 községenként a méhészkezdők méhészkezdést alkotnának egy nagy lépéssel haladnánk előbbre a modern jövedelmező méhészkezdés végcélja felé s talán rövid időn belül elérkeznénk oda, hogy járásunk vagy megyénk törekvő méhészkezdői, a járási avagy megyei méhész egyesületet a gazdaköri szervezkedés mintájára megalkothassa.

Hogy rövid tapasztalataink és olvasgatás utján nyert ismereteinket a méhészkezdés újabb vívmányaival kiegészítsük 1910-ben 1, 1911. évben 3 méhészkezdési tag a marosvásárhelyi méhészkezdési és kaptárkészítő tanfolyamon részt vett s jelen évben 2—2 tag a gödöllői és kolozsvári méhészkezdési tanfolyamon fog részt venni s így alkalmunk van újabb és újabb tapasztalatokkal kis méhészkezdésünk haladni, tanulni kívánó tagjait az okszerű méhészkezdés titkaiba bevezetni.

Habár Felsőszentmárton község mély szélcsendes völgyben való fekvésénél fogva a méhészkezdésre nagyon alkalmas s eltekintve attól, hogy a községben nap-nap után szaporodnak a gyümölcsösök rétek és irtatnak ki a községek három oldalról körül fogó zárt soru erdőségek s így alakulnak át bő nektárt nyújtó méhlegelővé méhészkezdésünk még sem szűnik meg a mézelő növények szaporításával.

(Folyt köv.)

Bölöni Antal,

okl. gazda, méhészkezdési elnök.

Különfélék.

Az *Udvarhely vármegyei méhész egyesület* március március hó 4-én tartotta meg rendes évi közgyűlését Székelyudvarhelyt. A közgyűlésen az egyesület agilis és fáradhatatlan titkára Gál Imre beszámolt az egyesület múlt évi működéséről s az Erdélyrészi Méhész Egyesület által rendezett országos méhészkezdési kongresszus és kiállításról elért eredményekről. A közgyűlés tárgysorozatának «in-

dítványok» során az egyesület egyhangu lelkesedéssel dr. Balázs Ferencet az Erdélyrészi Méhészegyesület főtitkárát, «Erdélyország és a Székelyföld méhészetének telkes apostolát» örökös tiszteletbeli tagjának megválasztotta. Az erről szóló díszes okmányt mult hó 17-én egy küldöttség adta át főtitkárunknak.

Az E. G. E. szociális tanfolyama. Folyó hó 16-án járt le az E. G. E. szociális tanfolyamára államsegéllyel való jelentkezések határideje. — A tanfolyam iránt a Kolozs, Szolnok-Doboka és Torda-Arányos vármegyei papok, tanítók és jegyzők között igen szép érdeklődés nyilvánult meg. Kolozsmegyéből jelentkeztek 21-en, Szolnok-Dobokából 26-on, Torda-Arányosból 21-en, összesen: 68-an. — Az E. G. E. 25 hallgató segélyezésére nyert államsegélyt, eezért mint irtuk volt, felkérte az illetékes vármegyei kirendeltségi megbizottakat, hogy a rendelkezésükre álló hitelből támogassák az érdeemes hallgatókat. A vármegyei megbizottak készséggel tettek eleget az E. G. E. kérésének és a központba pártolólág terjesztették elő a számfeletti jelentkezők kéréseit, úgy, hogy ha a központ a papok, tanítók és jegyzők részéről megnyilvánuló törekvéseket anyagi támogatás nyújtásával méltányolni fogja, mind a 68 jelentkező részesülhet utisegélyben. A tanfolyamra államsegéllyel való felvételt az E. G. E. titkári hivatala a jelentkezőkkel idejében tudatni fogja. Akik államsegélyre nem reflektálnak, részvételi szándékukat folyó hó 26-ig jelenthetik be az E. G. E. titkári hivatalához (Kolozsvárt, Attila-utca 10.)

«Marosvásárhelyi Lexikon». Jókora, testes kötetet kaptunk ma az amerikai gyorsasággal fejlődő Marosvásárhelyről. Helyi Lexikon ez, mely 15 iven, 118 cikkben a város történelmi, nevezetesebb egyleteit, közintézeteit és ama kiváló férfiak életrajzát és munkásságát ismerteti, kiknek nevééről a város utcái elkereszteltettek. Az első ily mű, mely hazánkban s talán nagyobb területen is eddig megjelent. Közvetlen vonatkozással leginkább csak a helyiek és onnan elszármazottakra bir, de azért igazi élvezettel és érdeklődéssel olvashatja mindenki, aki e roham-léptekkel haladó derék székely várost megismerni óhajtja. A számos képekkel illusztrált mű ára 1 korona 20 fillér, térképpel 2 korona, mely összeg előzetes utalványozása ellenében a könyvet postán küldi meg Szentgyörgyi Dénes szerkesztő. Melegen ajánljuk a könyvbarátok figyelmébe ez érdekes munkát.

Pályázati hirdetmény.

Az okszerű méhészet ismertetése és terjesztése céljából az «Erdélyrészi Méhészeti Egyesület» kolozsvári méhészeti telepén a folyó évben is fognak időszaki méhészeti tanfolyamok tartatni, ezeknek határidejét a következőképpen állapítom meg:

1. Tanfolyam földmives kisgazdák részére május 14-től 31-ig.

2. Tanfolyam ugyancsak földmives kisgazdák részére június 2—19-ig terjedő időközben.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel, a résztvevők az említett méhészeti telepen nyernek oktatási és a tanfolyam tartama alatt 2—2 korona napidíjban részesülnek annak fejében, hogy élelmezésükről és lakásukról maguknak kell gondoskodniok. A tanfolyamon résztvevő földmives kisgazdák ezenkívül felvételek alkalmával III. osztályu féláru jegy váltására jogosító igazolványt is kapnak és az ezek használata mellett felmerülő utazási költségeik a tanfolyam sikeres befejezésével részükre megtérítetik.

A tanfolyamon az okszerű méhészet gyakorlati és elméleti ismeretein kívül a résztvevők a kaptárkészítést is tanulni fogják s a tanfolyam tartama alatt önmaguk által készített kaptárokat és kisebb kezelési eszközöket a tanfolyam végeztével adományként magukkal vihetik.

A tanfolyamon résztvenni kívánók felhivatnak, *hogy egy koronás okmánybélyeggel ellátott s a m. kir. földművelésügyi miniszterhez intézett folyamodványukat legkésőbb egy hónappal a látogatni szándékolt tanfolyam kezdete előtt nyújtsák be.*

Budapest, 1913. március 26.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Jegyzet: Az egy koronás okmánybélyeggel ellátott kérvények tehát közvetlen a földművelésügyi miniszteriumhoz küldendők be. A kérvénybe kiirandó az utolsó vasuti állomás. Akik kérvényeiket az egyesülethez már beadták — újból folyamodni nem kell — ezek fel lesznek terjesztve.

Az elnökségi.

Tartalom: A méhészet terjesztése, egyesítés, spekulatív etetés. Donáth Aladár, méh. szaktanár. — Az elmélet és a gyakorlat szerepe a méhészetben. Takács Gyula. — Országgrészünk

1912-ik évi méhtenyésztése Donáth Aladár, méhészeti szaktanító. — A felsőcsernátoni méhészkör beszámolója. Böllöni Antal. — Különfélék. — Hirdetések.

Az „Erdélyrészi Méhészegyesület”

ugy ez évben, mint a múltban tagjai részére jó minőségű, megbízható, meg nem nyuló műlépet tart raktáron s azt bármily méretben megrendelés után azonnal szállítja. Megrendelések a főtítkárhoz küldendők.

Egy kiló műlép sárga viaszból .. 5 K

Egy kiló műlép fehér viaszból .. 6 K 50 f.

Több bronz-, ezüst- és aranyéremmel kitüntetve!

A huszadik század legelőnyösebb és legkönnyebben kezelhető kaptára a **DUNDLER-féle**

váltórendszerű kaptár,

mely közös röpdeszkan, közös röpnyílással és 15 különböző változatban használható.

Előnyei: 1. Röpnyílás tetszés szerint alkalmazható, alsó, középső, vagy felső. 2. Erőteljes törzs állítható elő az akácvirágzásra, mely gazdag mézelés biztosítéka. 3. Hannemam rács nélkül is lehet mézeltetni, külön mézkamrában. 4. A rajzást könnyű módon meg lehet a váltó segítségével akadályozni. 5. Könnyen lehet mûrajt készíteni. 6. Bármikor lehet új anyát neveltetni anélkül, hogy előbb a régi anyát megölnénk. 7. A pergetéskor a méhek a váltó segítségével a mézkamarából eltávolíthatók anélkül, hogy a sepréssel törni kellene őket, tehát a méz elszedésekor nincs többé méhszúrás. 8. Ugyancsak az ályai törzsek is eltávolíthatók a lépekről, tehát nem szükséges a méhesből elhurcolni.

Ismertetés és árlappal díjtalanul szolgál:

DUNDLER KÁROLY, Gyulán

3—3

Kórház-utca 20. sz.

„Erdély méhészetiének története.”

Írta dr. VÁNYOLÓS MIKLÓS. 2 korona árban. Megrendelhető az Egyesület elnökségénél, Kolozsvárt.